Aradan Çıkarılan Danışman Ücreti

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi Adana BAM 9. Hukuk Dairesi	22.01.2026	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/2211	2026/127	TBK 97, TBK 125, HMK 353/1-b-1, HMK 355, HMK 361/1

ÖZET

Makine alımı için kurulan danışmanlık sözleşmesinde satın alma, kurulum ve çalışır teslim edimlerini ifa etmeyen, TBK 97 uyarınca ifa önerisinde de bulunmayan danışmanın bakiye ücret talebi reddedildi; ödenen 5.000 USD ifa edilen kısım için yeterli görüldü.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/makine-alimi-danismanlik-ucreti-alacaklinin-temerrudu-bam-2026-127/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C. ADANA BAM 9. HUKUK DAİRESİ

T.C.

ADANA

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

9. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO : 2022/2211

KARAR NO : 2026/127

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

B Ö L G E A D L İ Y E M A H K E M E S İ K A R A R I

BAŞKAN : ... (...)

ÜYE : ... (...)

ÜYE : ... (...)

KATİP : ... (...)

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : .... ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ : 06/07/2022

NUMARASI : 2021/138 Esas 2022/679 Karar

DAVACI : ... -...

...

VEKİLİ : Av. ...

DAVALI : ...

VEKİLİ : Av. ...

DAVANIN KONUSU : Alacak

İSTİNAF KARARININ

KARAR TARİHİ : 22/01/2026

YAZIM TARİHİ : 22/01/2026

.... Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 06/07/2022 tarih ve 2021/138 Esas, 2022/679 Karar sayılı kararı aleyhine istinaf başvurusunda bulunulmuş olup, istinaf talebinin süresi içinde yapıldığı, başvuru şartlarının yerine getirilmiş olduğu ve istinafa başvuru koşullarının mevcut olduğu dosya üzerinde yapılan ön inceleme sonucu anlaşılmakla yapılan istinaf incelemesi sonucunda;

İDDİALARIN ÖZETİ :

Davacı vekili dava dilekçesi ile; davalı aleyhine alacak davası açıldığını, taraflar arasında 02.06.2020 tarihli ‘Yatırım Danışmanlığı’ sözleşmesi (TBK 532 vd. komisyonculuk) düzenlendiğini,. sözleşmede davacı, yatırım danışmanı olarak nitelendirildiğini, davacı, sözleşme ile ... Makine alımı için piyasa araştırması, uzman incelemesi, fiyatlandırma, makinelerin getirtilip davalının fabrikasına kurulumunun yapılması ve aktif olarak çalışır halde tutulması edimlerini üstlendiğini, davacı, sözleşmede belirtilen makinelerle ilgili piyasa araştırması ve fiyatlandırmaya ilişkin verileri sözleşmede belirtilen ...@... adresine gönderildiğini, davalı taraf ise ticari ahlaka uymayacak bir şekilde davacıyı aradan çıkararak davacının paylaştığı firma ile doğrudan bağlantı kurarak ... Makinelerini aldığını, davalı tarafın bu tutumu davacının sözleşmeden kaynaklanan ücret alacağını almasını engellemeye yönelik olup, dürüstlük kurallarına aykırı olduğunu, sözleşmenin 4. maddesinde belirtilen 5.000 USD peşinat 08.06.2020 tarihinde davalı tarafça ödendiğini, davacının hak ettiği bakiye 75.000 USD’nin ödenmesi için .... Noterliği'nde düzenlenen 26.10.2020 tarih 18309 yevmiye sayılı ihtarname gönderilmesine karşılık davalı tarafın borcunu ödemediği ileri sürülerek 75.000 USD’nin 26.10.2020 tarihinden itibaren uygulanacak yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi talep etmiştir.

Davalı vekili cevap dilekçesi ile; taraflar arasında 02.06.2020 tarihli Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi düzenlendiğini, bu sözleşmenin davacı tarafın nitelendirdiği gibi komisyonculuk sözleşmesi değil danışmanlık sözleşmesi olduğunu, sözleşme uyarınca davacıya 5.000 USD ödeme yapıldığını, ödeme sonrasında davacı tarafın 10.06.2020, 24.06.2020 ve 03.07.2020 tarihlerinde davalı şirkete sadece ..., ... ve ... isimli kişiler adına hazırlanan teklifleri forward ettiğini, davacı taraf sözleşme ile üstlendiği; piyasa araştırması, uzman incelemesi, fiyatlandırma, teslim yöntemi, kurulum gibi konularda ise hiçbir şey yapmadığını, davacı tarafın belirtilen 3 teklif ile çok kısa ... mesajlaşması haricinde davalı şirketle iletişime geçmediğini ve sözleşmeyi eylemli olarak feshettiğini, sonuç itibariyle davacı tarafın 03.07.2020 tarihinden sonra davalı şirketle hiçbir iletişim kurmadığını, davalı şirkette satın alma uzmanı olarak çalışan ... ve iyi derecede Çince bilen ... isimli çalışanların araştırması sonucunda Çin'li firmalardan teklif alındığını, davalı şirketin kendi araştırmaları ve çabası ile iki üretim hattını gecikmeli olarak satın aldığını, davalı şirketin 2020 Ekim ayında makine kurulumlarını tamamlayıp üretime geçtiğini, davacı, 26.10.2020 tarihinde davalı şirkete ihtarname göndererek 75.000 USD talep ettiğini, sözleşme, davacı tarafça eylemli bir şekilde haksız olarak feshedildiğini, davalı tarafça sözleşmenin feshedildiği iddiasının doğru olmadığını, davacı tarafın dürüst davranma, doğruyu söyleme yükümlüğüne aykırı davrandığı belirtilerek davanın reddini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARAR ÖZETİ :

.... Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 06/07/2022 tarih ve 2021/138 Esas, 2022/679 Karar sayılı kararı ile; davacı (danışman) üstlendiği edimlerden; araştırma, uzman görüşü, fiyatlandırma edimlerini kısmen ifa etmiş bunun dışında sözleşme ile üstlendiği diğer edimleri ifa etmediği gibi TBK 97 maddesi uyarınca karşı tarafa ifa konusunda da bir öneride/bildirimde bulunmadığı, danışmanın üstlendiği edimler yönünden davalı müşterinin 'alacaklının temerrüdüne' düşürülmesi için danışmanın müşteriye ifayı teklif ederek bir süre vermesi ve müşterinin temerrüdüyle TBK 125 maddesindeki haklarını kullanması söz konusu olabileceği, karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde kendi borcunu ifa etmeyen tarafın diğer taraftan TBK 125 maddesindeki seçenekleri talep edebilmesi için karşı tarafı temerrüde düşürmesi gerektiği, somut olayda davacı tarafın davalıyı temerrüde (alacaklının temerrüdü) düşürmeye yönelik bir bildirimi olmadığı, davacı danışman üstlendiği edimi kısmen ifa ettiğini, danışmanın kural olarak ifa ettiği kısmın bedelini talep etme hakkı bulunduğunu, sözleşmede müşterinin ödeyeceği ücret belirlenmiş olmakla birlikte araştırma, uzman görüşü, fiyatlandırmayla ilgili ayrıca bir belirleme bulunmadığını, sözleşmenin bir bütün olarak değerlendirildiğinde müşterinin asıl amacı maksimum 5 aylık sürede üretime başladığını, buna göre danışmanın üstlendiği edimler ile ödenecek toplam bedel bu amaca göre değerlendirildiğinde davacı danışmana ödenen 5.000 USD'nin ifa edilen kısımlar için yeterli olduğu sonucuna varılarak davanın reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

DAVACI VEKİLİ TARAFINDAN İLERİ SÜRÜLEN İSTİNAF SEBEPLERİ:

Davacı vekili istinaf talebi ile;Müvekkil ile davalı şirket ... Yapı Market SAN. TİC. LTD. ŞTİ. arasında 02/06/2020 tarihinde yatırım danışmanlığı sözleşmesi imzalandığını, müvekkili, davalı şirkete yapacağı danışmanlığı kapsamında, gerekli piyasa araştırması ve fiyatlandırmaya ilişkin teklifleri ve verileri, davalı şirketin sözleşmede belirttiği '...@...' adresine ayrıntılı bir şekilde gönderdiğini,

müvekkilinin, davalı şirket ile olan ticari güven ve samimi ilişkilerine binaen, piyasa araştırması yaptığı ve irtibat kurduğu yurtdışı menşeli makine üretici firmaların isim, adres ve irtibat bilgilerini, davalı şirkete gönderdiği teklif maillerinde herhangi bir şekilde sansürleme ihtiyacı duymadan, doğrudan gönderdiğini, davalı şirket, danışman konumunda olan müvekkilin göndermiş olduğu teklif maillerinde ismi ve irtibat bilgileri açıkça görülen makine üretici firmalar ile ticari ahlaka yakışmayan bir tutum içerisinde, müvekkilini aradan çıkarmak suretiyle doğrudan irtibata geçerek, müvekkilinin piyasa araştırmasını yaptığı ... Makinelerini satın aldığını, gümrük beyannamelerinden görüleceği üzere davalı firma tarafından, ... firmasından 07/10/2020 tarihinde 75.000 usd'lik, 09/09/2020 tarihinde 450.000 USD'lik, 22/09/2020 tarihinde 225.000 usd'lik makine alımı gerçekleştirdiğini, müvekkili ..., ... firmasıyla daha öncesinde bir çok kere çalışmış ve başka firmalara da bu şirket vasıtasıyla makine alımı sağladığını, bu doğrultuda müvekkili bahse konu .... Firmasından almış olduğu teklifi, 11/06/2020 günü saat 03:34'de davalı şirket yetkisi ...'e gönderdiğini, müvekkilin göndermiş olduğu teklif mailinde .... Firmasına ait tüm mail ve iletişim bilgileri bulunduğunu, müvekkilinin ticari ilişkilerinde şeffaflık ilkesi çerçevesinde hareket etmekte ve en kaliteli hizmeti vermek adına elinden geleni yaptığını, bu hususun dolayısıyla müvekkilinin, çeşitli firmalardan almış olduğu teklif metinlerinde herhangi bir oynama ve değişiklik yapma gereği duymadan, teklifleri olduğu gibi müşterisi olan davalı şirkete gönderdiğini,11/06/2020 tarihli mail içeriğinde olan ve teklifi veren firmadan, davalı şirket 3 adet makine satın aldığını ve satın alınan makineler teklif içeriğindeki makine ile tamamen aynı nitelikte olduğunu, bilirkişi heyeti tarafından bütün mailler incelenmediğini, Ağustos ayında da davalıya mail atıldığını, ... Firmasından alınan teklifleri içeren mail görülmediğini, müvekkilinin edimlerini kısmen yerine getirdiğini, bir sonraki edimlerini yerine getirmesi davalı firma tarafından engellendiğini, davalı firma tarafından dürüstlük kuralına aykırı bir şekilde, davacı müvekkilin aradan çıkarıldığını ve davacı müvekkilin tekliflerinde bildirdiği firmadan sözleşme konusu makineler satın alındığını, istinaf kanun yoluna başvuru talebinin kabulüne, yapılacak olan istinaf incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasına, yapılacak olan inceleme neticesinde, ... Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2021/138 Esas ve 2022/679 Karar numaralı kararının kaldırılmasına, yapılacak olan yeniden yargılama neticesinde haklı davanın kabulüne, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin davalı üzerine bırakılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

DELİLLER :

.... Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2021/138 Esas, 2022/679 Karar sayılı dosyası ve tüm dosya kapsamı,

HUKUKİ NİTELENDİRME, DELİLLERİN VE İSTİNAF SEBEPLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve GEREKÇE :

Dava, taraflar arasında düzenlenen Yatırım Danışmanlığı Sözleşmesinden kaynaklı danışman tarafından istenen alacak talebine ilişkindir.

İlk derece mahkemesince yukarıda yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmiştir.

Karara karşı davacı tarafından istinaf başvurusunda bulunulduğu anlaşılmıştır.

İstinaf incelemesi, HMK'nın 355. maddesi uyarınca, ileri sürülen istinaf sebepleri ve kamu düzeni yönüyle sınırlı olarak yapılmıştır.

Taraflar arasında 02.06.2020 tarihinde Yatırım (... Makine Satın Alma) Danışmanlığı Sözleşmesi düzenlendiği, sözleşmede davacı ... 'Danışman', davalı ... Yapı Market San. Tic. Ltd. Şti. 'Müşteri' olarak tanımlandığı, sözleşmede tarafların yazışma adresleri; danışmanın ...@....com, müşterinin ...@... olarak beyan edildiği görülmüştür.

Sözleşmenin 3. Maddesinde danışmanın edimi; ... makine alımı için gerekli araştırma, uzman incelemesi, fiyatlandırma, satın alma, kurulum ve aktif olarak çalışır halde teslim etme olarak belirlendiği, sözleşmede belirlenen mail adresinden onay gelmesi halinde danışmanın sözleşmede belirlenen edimleri yerine getireceği düzenlenmiştir.

Sözleşmenin 4. Maddesinde müşterinin edimi; toplam 80.000 USD bedel ödeme olarak belirlendiği, sözleşmenin imzasından sonra 10 gün içerisinde 5.000 USD ödeneceği, makine alımı yapıldığında 7.500 USD ödeneceği, makinenin transferi, kurulum ve düzenli olarak çalıştırma işlemi gerçekleşene kadar ayda 3.000 USD ödeneceği, makine kurulumu tamamlanıp aktif ve düzenli olarak çalışması halinde ödenen miktar mahsup edilerek bakiye kısım danışmana ödeneceği belirlenmiştir.

Sözleşmenin sonundaki notta; makine yatırım faaliyetine geçme(üretim faaliyetine başlama) süresi 3-5 ay ve üstünde ise yatırım yapılmayacak olup taraflardan her hangi birinin bir talebi olmayacaktır şeklinde belirlenmiştir.

Dosyadaki belgelere, kararın dayandığı delillerle, usul ve yasaya uygun gerektirici nedenlere göre, kanunun olaya uygulanmasında ve gerekçede hata edilmediği, ihtilafın doğru olarak tanımlandığı, Mahkemece hükme esas alınan ve Dairemizce de açık, denetime elverişli ve dosya kapsamına uygun bulunan bilirkişi raporuna göre, davacı tarafından sözleşmedeki yükümlülüklerini yerine getirdiği ancak davalı tarafın ücreti ödemediğini iddia ettiği, davalı tarafın davacının sözleşmede belirlenen edimleri yerine getirmediğini bu sebeple ücrete hak kazanmadığını savunduğu, tüm dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden taraflar arasında danışmanlık sözleşmesi bulunduğu, davalı tarafından 5.000,00 USD'nin davacıya ödendiği hususunun iki tarafında kabulünde olduğu, davacı danışmanın sözleşmede üstlendiği edimlerden; araştırma, uzman görüşü, fiyatlandırma edimlerini kısmen ifa ettiği bunun dışında satın alma , kurulum ve makineyi aktif olarak çalışır halde teslim etme gibi diğer edimlerini ifa etmediği, makine alımlarının ve kurulumlarının davalı tarafından kendi imkanlarıyla gerçekleştirildiği, danışmanın üstlendiği edimler yönünden davalı müşterinin 'alacaklının temerrüdüne' düşürülmesi için danışmanın müşteriye ifayı teklif ederek bir süre vermesi ve müşterinin temerrüdüyle TBK 125 maddesindeki haklarını kullanmasının söz konusu olabileceği ancak TBK 97 maddesi uyarınca davacının karşı tarafa ifa konusunda da bir bildirimde bulunmadığı, tüm bu nedenlerle, sözleşmedeki tüm yükümlülüklerini yerine getirmeyen davacı danışmanın davalıdan ücret talep edemeyeceği anlaşılmakla ilk derece mahkemesince davanın reddine karar verilmiş olmasının usul ve yasaya uygun bulunduğu, davacı vekilinin aksi yöndeki istinaf sebeplerinin ise yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle ilk derece mahkemesince verilen kararın usul ve yasaya uygun olduğu anlaşıldığından, davacı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusunun 6100 Sayılı HMK'nun 353/1-b.1 maddesi uyarınca esastan reddine karar verilerek hüküm fıkrasının aşağıdaki şekilde oluşturulması uygun görülmüştür.

HÜKÜM: Yukarıda gerekçesi açıklandığı üzere :

1)-.... Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 06/07/2022 tarih ve 2021/138 Esas, 2022/679 Karar sayılı kararına karşı davacı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusunun 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b.1 maddesi uyarınca ESASTAN REDDİNE,

2)- 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince alınması gerekli 732,00.TL karar ve ilam harcından peşin alınan 80,70.TL istinaf karar harcının mahsubu ile bakiye 651,30.TL harcın davacıdan alınarak HAZİNEYE İRAD KAYDINA,

3)-6100 sayılı HMK'nın 326/1 maddesi gereğince davacı tarafından yapılan istinaf yargılama giderlerinin davacı üzerinde BIRAKILMASINA,

4)-6100 sayılı HMK'nın 330. maddesi gereğince inceleme duruşmasız yapıldığından vekalet ücreti takdirine YER OLMADIĞINA,

5)-6100 sayılı HMK'nın 333. maddesi gereğince kullanılmayan gider avansının kararın kesinleşmesi halinde İADESİNE,

6)-6100 sayılı HMK'nın 359/4 maddesince karar tebliğ işlemlerinin Dairemizce YAPILMASINA,

Dair, dairemizce dosya üzerinden yapılan istinaf incelemesi sonucunda oy birliğiyle, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 353/1-b-1 bendi gereğince aynı kanunun 361/1 maddesi gereğince Dairemiz kararının tebliğinden itibaren iki haftalık süre içinde Yargıtay nezdinde temyiz kanun yolu açık olmak üzere 22/01/2026 tarihinde karar verildi.

...

Başkan

...

¸e-imzalıdır

...

Üye

...

¸e-imzalıdır

...

Üye

...

¸e-imzalıdır

...

Katip

...

¸e-imzalıdır